

ما يتعلق بالخمس

خمس

س ٣٨ / كنت من المقيمين في دولة الكويت قبل أحداث ١٩٩٠م، وعند دخول الجيش العراقي لدولة الكويت ترك أكثر الناس منازلهم وسافروا إلى دول الجوار، وقد تعرضت أكثر هذه المنازل للسرقة ممن بقي في الكويت أو من الجيش العراقي. وقد كان في المنطقة التي كنت أسكن فيها منزل سافر أصحابه وتركوه، وقد كان يتردد على هذا المنزل أحد أقربائهم ممن بقي ولم يسافر، فقد كان يأتي لغرض تفقد مقتنيات هذا المنزل والاطمئنان على كونه لم يتعرض للسرقة. فصادف أن التقى هذا الشخص مع أحد أقربائي والذي كان جندي في الجيش العراقي، فاتفق قريب صاحب المنزل مع قريبتي أن يبيعه مقتنيات هذا المنزل، فاشترى قريبتي هذه المقتنيات بغية أن يأخذها معه إلى العراق، وقد دفع له المبلغ الذي تم الاتفاق عليه، ولا أعلم هل أن البيع كان بإذن أصحاب المنزل أم بغير إذنهم.

وقد قام قريبتي بإعطائي بعض هذه المقتنيات والتي ما زالت عندي لحد الآن وأقوم باستخدامها وبعضها قد تعرض للتلف، والآن أريد أن أخمس ولكن لا أعرف كيفية الخمس، فهل أن هذه المقتنيات التي وهبتها لي قريبتي تعتبر من الحرام وأن أثاث بيتي قد اختلط بها فيعتبر أثاث بيتي من الحلال المختلط بالحرام، أم أنها تعتبر من الحلال، وكيف يمكنني دفع الخمس في الحالتين مع التمكن من تشخيصها ومع عدم التمكن من تشخيصها؟

پرسش ٣٨:

بنده از ساکنین کشور کویت در قبل از وقایع ١٩٩٠م بوده‌ام. وقتی ارتش عراق داخل کویت شد بیشتر مردم منازل را ترک گفته، به کشورهای مجاور مسافرت کردند، و بیشتر این خانه‌ها توسط باقی ماندگان در کویت یا ارتش عراق مورد سرقت قرار گرفت. در منطقه‌ای که من در آنجا ساکن بودم خانه‌ای بود که ساکنانش مسافرت کرده و آن را ترک گفته بودند و یکی از خویشاوندانشان که باقی مانده بود و مسافرت نکرده بود به این خانه رفت و آمد داشت. او به جهت سرکشی از اموال این خانه و اطمینان از سرقت نشدنشان به آنجا می‌رفت.

به طور تصادفی این شخص با یکی از اقوام من که سربازی در ارتش عراق بود روبه‌رو می‌شود. فامیل صاحب‌خانه با فامیل من توافق می‌کند که اموال این خانه را به او بفروشد. فامیل من این دارایی‌ها را برای اینکه با خودش به عراق ببرد از او می‌خرد و به او مبلغی که بر آن توافق کرده بودند را پرداخت می‌کند و من نمی‌دانم که این معامله آیا با اجازه صاحبان خانه بوده است یا نه.

این فامیل من بعضی از این اموال را به من داده که پیوسته و تا هم اکنون نزد من بوده و هست و از آن‌ها استفاده می‌کرده‌ام و بعضی از آن‌ها از بین رفته است. اکنون می‌خواهم خمس آن‌ها را پردازم ولی چگونگی این کار را نمی‌دانم. آیا این اموالی که فامیل من به من هدیه کرده است مال حرام قلمداد می‌شود؟ و اینکه اثاث با آن مخلوط شده و آیا اثاث خانه‌ام مال حرام مخلوط شده یا حرام به حساب می‌آید؟ یا اینکه آن اموال حلال می‌باشند؟ در هر دو حالت چگونه می‌توانم خمس آن‌ها را پردازم؟ اگر بتوانم آن‌ها را از یکدیگر تمیز بدهم یا در حالتی که نتوانم.

ج/ بحسب الحال المبیّن أعلاه لا يحکم بأنّ هذه المواد مسروقة.

پاسخ:

طبق وضعیتی که در بالا روشن شد به اینکه این اموال دزدی باشد حکم نمی‌شود.

س ۳۹ / كان هناك بائع جوال من جنسية عربية ومقيم في الكويت يبيع الفرش المنزلية بالأقساط وقد قمنا بشراء فرش منزلية منه وقمنا بدفع قسم من هذه الأقساط، وبعد دخول الجيش العراقي للكويت لم يأت البائع بعدها ليأخذ بقية الأقساط، ولم نتمكن من معرفة مكان إقامته بعدها حيث إننا انتقلنا إلى العراق. علماً أنني قدرت المبلغ المتبقي للبائع ودفعته بنية رد المظالم، فهل هذا الفعل يكفي لتكون من الحلال، وهل عليّ دفع خمسها إذا كانت مستعملة؟

پرسش ۳۹:

فروشنده دوره گرد عربی ساکن کویت بود. او قسطی به خانه‌ها فرش می‌فروخت. به خریدن فرش از او اقدام و چند تا از اقساط آن را هم پرداخت کردیم. بعد از وارد شدن ارتش عراق به کویت فروشنده برای دریافت باقی اقساط نیامد و بعد از آن چون به عراق نقل مکان کردیم نتوانستیم مکان اقامتش را بفهمیم. با توجه به اینکه مبلغ باقی مانده فروشنده را محاسبه و به نیت رد مظالم پرداخت کردم، آیا این کار برای حلال کردنش کفایت می‌کند؟ و اگر استفاده شده باشد آیا باید خمسش را هم بدهم؟

ج/ ليس عليك شيء.

پاسخ:

چیزی بر عهده شما نیست.

س ۴۰ / كنت قد اشتريت أثاثاً ممّا يعرض في السوق أو من أناس خلال فترة دخول الجيش العراقي للكويت وهو الآن مما استخدمه في منزلي، فهل يعتبر من الحلال أم أنه من الحرام، وهل عليّ تخميسه مع علمي بأنه مسروق أو مع جهلي؟

پرسش ۴۰:

اسباب و اثاثیه‌هایی از بازار یا از دست مردم طی مدت وارد شدن ارتش عراق به کویت خریداری کردم و در حال حاضر از آن‌ها در خانه‌ام استفاده می‌کنم. آیا این اموال حلال به حساب می‌آیند یا حرام؟ و با آگاه بودن یا آگاه نبودنم از دزدی بودن این اموال، آیا خمس آن‌ها بر من واجب است؟

ج/ مع علمك أن الشيء مسروق لابد أن ترجعه أو ثمنه لأصحابه إن عرفتهم، وإن لم تعرفهم تصدق بثمنه. وإن لم تعلم بأنه مسروق فليس عليك شيء حتى وإن كان في الواقع مسروق.

پاسخ:

اگر شما بدانی که چیزی سرقتی است باید همان کالا یا قیمت آن را به صاحبانشان بدهی. اگر آن‌ها می‌شناسی - بازگردانی، و اگر آن‌ها را نمی‌شناسی قیمت آن را صدقه می‌دهی. اگر از سرقتی بودن کالا آگاهی نداشته باشی چیزی بر عهده شما نیست، حتی اگر به واقع سرقتی بوده باشد.

س ۴۱/ يوجد عندي مكيف هواء كنت قد سرقته من أحد المنازل والتي تركها أصحابها وسافروا ولم أستطع أن أصل لصاحبه لكي يبرئ ذمتي، علماً أني قد قدرت مبلغه ودفعته بنية رد مظالم، فهل يكفي هذا الفعل لإبراء ذمتي، وهل عليّ تخميسه علماً أنه مستخدم؟

پرسش ۴۱:

دستگاه تهویه هوایی دارم که از یکی از خانه‌هایی که صاحبانش ترکش کرده و رفته بودند دزدیده بودم و نمی‌توانم آن را صاحبش برسانم تا ذمه‌ام را بری نمایم. با توجه به اینکه مبلغ آن را حساب و با نیت رد مظالم پرداخت کرده‌ام، آیا این کار برای بری کردن ذمه‌ام کفایت می‌کند؟ و با توجه به اینکه از آن استفاده کرده‌ام آیا باید خمسش را نیز بپردازم؟

ج/ مع عجزك عن الوصول لصاحبه يكفي تصدقك الذي ذكرته مع الاستغفار.

پاسخ:

با توجه به ناتوانی شما از دست‌یابی به صاحبش، صدقه‌ای که گفتی پرداخت کرده‌ای به همراه استغفار کفایت می‌کند.

* * *